

Нове покоління навчальних планів в умовах входження України до Болонського процесу

[С. Землянська]

#3-4 от 14.02.2006

Науково-методична конференція з таким порядком денним, що відбулася 1 лютого в нашому університеті, мала на меті обговорення загальних вимог і розробку заходів щодо створення нового покоління навчальних планів, які розробляються у зв'язку із закінченням п'ятирічного терміну чинних навчальних планів та приєднанням України до Болонського процесу. У вступному слові ректор НТУ «ХПІ», професор Л.Л. Тovaжнянський нагадав присутнім про передову роль нашого університету на всіх етапах розвитку вищої освіти в Україні. ХПІ першим серед 10 крупніших вузів колишнього Союзу здобув право на підготовку спеціалістів за індивідуальними планами з терміном навчання 5,5 року. Саме в нашому університеті була розроблена перша Концепція гуманітаризації інженерної освіти, вже близько 10 років ХПІ веде навчання за 3-ступеневою системою бакалавр – спеціаліст – магістр, розробивши для цього відповідні програми. Невипадково НТУ «ХПІ» був обраний базовим для проведення в 2004 році крупнішої Всеукраїнської наради ректорів технічних вузів з питань підготовки до вступу в Болонський процес, інших важливих заходів Міністерства освіти і науки України. – Сьогодні, – сказав ректор, – коли створюється єдина європейська освітня система, ця робота потребує продовження, ми не можемо зупинитися. Ми мусимо дати гідну відповідь на виклик часу – забезпечити підвищення якості освіти.

Нагадаємо, що Болонський процес, який розпочався за ініціативою міністрів освіти 29 європейських країн і був формально започаткований на їх зустрічі в 1999 році у Болоньї (Італія), це процес створення Європейського простору вищої освіти (EUROPEAN HIGHER EDUCATION AREA – EHEA). У Болонській декларації проголошено шість цілей, яких країни-учасниці планували досягти до 2010 року. Це прийняття системи прозорих та порівнянних ступенів; прийняття системи, заснованої на двох основних циклах вищої освіти; запровадження системи кредитів, подібної до ECTS системи; сприяння мобільності студентів та викладачів; сприяння європейській співпраці в забезпеченні якості освіти; сприяння розвитку співпраці між європейськими закладами вищої освіти, особливо відносно розробки навчальних планів, схем мобільності та інтегрованих програм навчання і досліджень. Цілями Болонського процесу також є визначені згодом: навчання протягом життя, поєднання навчання з науковими дослідженнями, соціальний вимір (доступність вищої освіти), мобільність студентів і викладачів, привабливість Європейського простору вищої освіти.

Сучасна політика керівництва Міністерства освіти і науки України спрямована на забезпечення активної участі нашої держави у Болонському процесі, до якого Україна офіційно приєдналася на Бергенському самміті у травні 2005 року. Про це свідчать ряд документів і низка масштабних заходів, які здійснювались протягом 2003–2005 років. «Концептуальні засади запровадження нового покоління навчальних планів з урахуванням цілей Болонського процесу та кредитно-модульної системи організації начального процесу» – такою була тема доповіді ректора, професора Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО.

У нашому університеті з початку 2004–2005 навчального року здійснюється педагогічний експеримент щодо запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Система застосовується на 10 спеціальностях 5 факультетів. Результати експерименту дозволили сформулювати підхід до складання нового покоління навчальних планів.

«Нове покоління навчальних планів в умовах входження України до Болонського процесу» – про підходи і принципи створення їх доповів проректор, професор Є.І. СОКОЛ. «Інновації у навчанні при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» – досвідом їх впровадження поділився професор Б.В. КЛИМЕНКО.

Однією з вимог Болонського процесу є забезпечення єдності освітньої і наукової діяльності, що дозволяє організувати підготовку кадрів високої кваліфікації, створити необхідні умови для інтеграції вищої школи України до світового освітянського і наукового простору. Про необхідність і засоби забезпечення такої єдності йшлося у доповіді проректора з наукової роботи, професора А.П. МАРЧЕНКА. Про гуманітарну складову майбутніх нових навчальних планів доповів проректор, професор Ю.Д. САКАРА; про організацію і подальше впровадження дистанційного навчання йшлося у доповіді проректора, професора В.О. КРАВЦЯ; про методичне забезпечення необхідних змін при складанні планів була доповідь проректора, професора О.Г. РОМАНОВСЬКОГО.

Учасники конференції прийняли до уваги такі важливі для орієнтації університету на здійснення Болонських реформ документи як лист Міністерства освіти і науки України від 04. 07. 2005 р. «Про основні завдання вищих навчальних закладів на 2005–2006 навчальний рік» та наказ Міністра освіти і науки України від 30. 12. 2005 р. «Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах III–IV

рівнів акредитації».

Відповідно до вимог керівних документів Міністерства освіти і науки України та на підставі обговорення науково-методична конференція запропонувала:

З 1 вересня 2006 року запровадити в університеті кредитно-модульну систему організації навчального процесу на всіх курсах за усіма спеціальностями.

До 25 лютого 2006 року розробити для студентів I курсу прийому 2006–2007 н. р. нове покоління навчальних планів. У цей же термін для студентів інших курсів навчальні плани 2001 року трансформувати в нову форму згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рішення науково-методичної конференції містить детальні пояснення і стане керівництвом до дії кафедрам і окремим викладачам при складанні навчальних планів, які стануть важелем досягнення узгодження системи вітчизняної освіти із принципами європейської системи, створення єдиного освітнього простору, необхідність якого є очевидною в інтересах нових поколінь українських студентів.